

Møde den 8de September,

afholdt umiddelbart efter Slutningen af det ordinære Møde af Byraadets valgte Medlemmer under Ledelse af Overretssagfører E. Rier som valgt Formand til Decision af Kommunens Regnskab for 1897, for saa vidt angik Udgiftskonto IV, Alderdomsunderstøttelse,

Do. VII, Medicinalvæsenet, og den Del af Udgiftskonto XVIII 21, som angik Udgiften til Desinfektion.

^{304/93.} Talrevisors Antegnelser med vedføjede Besvarelser og Bilag til samme fremlagdes tillige med en Erklæring fra de kritiske Revisorer om, at disse intet havde fundet at erindre ved ovennævnte Dele af Regnskabet. Ligeledes fremlagdes der Forslag fra Decisionsudvalget til Decision af ovennævnte Konti, hvilket Forslag, efter flet Forhandling, blev tiltraadt.

(Se Møde den 15de December af Byraadets valgte Medlemmer, se ogsaa Møde den 29de September.)

Mødet den 15de September.

^{7/97} — 7. I Anledning af den i forrige Møde omhandlede Skrivelse fra 3die Dragonregiment af 10de August, hvori der bl. a. forespørges, om Byraadet maatte være villigt til at lade en eventuel Besparelse af den til den paatænkte Barakke-stalds Opførelse anslaaede Udgift af 11,000 Kr. komme Flytningen af det gamle Ridehus m. m. til gode, vedtog man med Hensyn til dette Spørgsmaal, efter forud modtagen Erklæring fra Budgetudvalget af 14de d. M., at svare, at Byraadet ikke uden Indenrigsministeriets Samtykke vilde kunne anvende nogen Del af det til Stalden beregnede Beløb til Ridehuset, samt at man ikke var tilbøjelig til at søge saadant Samtykke indhentet, navnlig efter at man paa Foranledning af 3die Ingeniørdirek-

tion havde erklæret sig villig til uden Godtgørelse at lægge Jordledningen for Gas til Ridehuset.

Det tilføjes derhos, at der under 24de d. M. fra 3die Dragonregiment fremkom Meddelelse om, at Krigsministeriet under 22de j. M. havde beordret Forplejningskorpset til, efter Forhandling med Korpset, at bringe Ridehusets Flytning til Udførelse, samt under 27de Oktober fra samme Regiment Meddelelse om, at Arbejdet vilde blive udført i Løbet af Vinteren.

Beskrivelser og Tegninger vedrørende Barakkestalden bleve dernæst under 16de November herfra tilstillede Regimentet.

(Sagen kom igen til Forhandling i Mødet den 12te Januar 1899.)

¹¹/₉₇ — 5. Efter Indstilling af vedkommende Udvalg af 13de d. M. udstedtes der Skøde til Murermester K. Petersen paa den til ham i Medfør af Beslutningen i Mødet den 23de Septbr. f. A. bortsolgte Byggegrund, der ifølge Landbrugsministeriets Udstykningsapprobation af 3die Decbr. f. A. er skildsat under Matr.-Nr. 49 b af Købstadens Markjorder i Hasle Herred for Hartkorn $\frac{1}{2}$ Alb. og Gammelskat 6 Ore og under Matr.-Nr. 16 a o af samme Markjorder uden Hartkorn for Gammelskat 1 Ore.

(Se Mødet den 18de August og den 8de Decbr.)

⁷/₉₈ — 3. Efter derom fra Kaserneportner Jens Andersen ved Rytterkaserne under 27de f. M. foreliggende Andragende, der under 10de d. M. er blevet anbefalet af Indkvarteringskommissionen, tilstodes der ham fra den 1ste Januar 1899 at regne et personligt Lønningstillæg af 150 Kr. aarligt.

Det tilføjes, at da denne Post, der saaledes var endelig afgjort, senere ved en Fejltagelse kun var bleven opført i Budgettet for 1899 med 120 Kr., vedtog Byraadet i Mødet den 22de December, uanset Budgettet, at lade Andrageren for 1899 oppebære det fulde ham bevilgede Beløb med 150 Kr.

(Se Mødet den 14de Juli.)

¹¹/₉₈ — 7. Efter Indstilling af vedkommende Udvalg af

13de d. M. bortfulgtes der, under Forbehold af Indenrigsministeriets Approbation, der senere er meddelt ved Skrivelse til Amtet af 7de Oktober, kommuniceret Byraadet den 13de f. M., til Lømrermester M. Rasmussen en Boulevardgrund af Matr.-Nr. 132 af Røbstadens Markjorder, beliggende ved Fjns-gade med 20 Alens Facade imod denne og 720 □-Alen stor, for en Pris af 4 Kr. pr. □-Alen eller i alt 2880 Kr.

¹¹/₉₈ — 8. Efter samme Indstilling bortfulgtes der endvidere under Forbehold af samme Ministeriums Approbation, der senere er meddelt ved Skrivelse til Amtet af 7de Oktober, kommuniceret Byraadet den 13de f. M., til Murmester J. B. Poppenhusen, en Boulevardgrund af Matr.-Nr. 132 af Røbstadens Markjorder, beliggende ved Fjns-gade med 18 Alens Facade imod denne og 645 □-Alen stor, for en Pris af 4 Kr. pr. □-Alen eller i alt 2580 Kr.

(Se Møderne den 1ste og 29de d. M.)

¹²/₉₈ — 25. I Anledning af, at et herboende Bybud, 74 Aar gl., under 31te f. M. havde klaget til Amtet over, at der var nægtet ham Aldomsunderstøttelse her i Kommunen, vedtog man, efter forud indhentet Erklæring af Udvalget for Alderdomsunderstøttelse af 12te d. M., at udtale over for Amtet, der under 3die d. M. havde begært sig Byraadets Erklæring meddelt, at da det fremgik af den af Klageren i sin Tid indgivne skematisk Begæring, at han og Hustru sammen havde en aarlig Fortjeneste af ca. 300 Kr. og desuden ved Salget af en dem tidligere tilhørende mindre Ejendom havde forbeholdt sig fri Bolig i denne for Livstid, samt da Andrageren og Hustru vare nogenlunde raske, havde man ikke, da deres Begæring forelaa til Afgørelse kunnet anse dem for tilstrækkelig trængende til at faa Alderdomsunderstøttelse, og at Byraadet endnu fastholdt denne Anskuelse.

Det tilføjes, at denne Sag senere, i Mødet den 20de Oktober paa ny forelaa til Erklæring af Byraadet i Anledning af, at Amtet efter Modtagelsen af Byraadets foranstaaende Erklæring havde ladet Sagen undersøge ved Byfogden. Der fremkom

dog ikke ved denne Underjøgelse noget nyt, og dette vedtog Byraadet, efter Udvalgets i Skrivelse af 17de Oktober derom fremsatte Forslag, at udtale over for Amtet ved Sagens fornyede Indjendelse til dette.

I Skrivelse af 26de Oktober meddelte Amtet derefter, at det ikke for Tiden havde fundet aldeles tilstræffelig Tøje til at foretage videre i denne Sag.

(Se Møderne den 1ste og 29de d. M.)

12/98 — 26. Under 1ste d. M. havde Amtet udbedt sig Byraadets Erklæring meddelt over en af en herboende alderdomsunderstøttet under 29de j. M. indgivet Besværing over, at der var nægtet ham Forhøjelse af den ham og Hustru tilstaaede Alderdomsforjærgelse af 300 Kr., idet det dog samtidig var tilbuddet Andrageren og Hustru, saafremt de ikke kunde klare sig, at de maatte blive optagne i Alderdomsashlet, hvilket Tilbud Andrageren imidlertid ikke havde ment at kunne modtage af Hensyn til Hustruens Aandstilstand.

I Anledning heraf vedtog man, efter forud modtagen Erklæring af Udvalget for Alderdomsunderstøttelse af 13de d. M., at oplyse Amtet om, at Andrageren, der er født i Aaret 1818, og Hustru, der er født i Aaret 1820, kom her til Byen i 1893, og at der er tilstaaet dem Maksimum af den Understøttelse, som man her i Kommunen plejer at tilstaa Ægtefolk. Naar de formene ikke at kunne hjælpe sig hermed, kunde man — da der i nærværende Tilfælde ikke forelaa Grunde til at gøre Undtagelse fra de almindeligt fulgte Regler — ikke se, at der kunde gaas videre end at tilbyde dem Plads i Alderdomsashlet, hvor de formentlig ogsaa vare bedst tjente med at blive optagne, henjet til, at Andragerne, der ere uden Børn eller anden Støtte, begge ere alderdomssvage, og Hustruen desuden ofte sengeliggende, og at de der vilde faa Underhold, Pleje m. v. samt et eget Op- holdsbærelse. Naar Andrageren, med Hensyn hertil særligt havde henvist til Hustruens Sindstilstand, kunde man ikke i det foreliggende finde noget, som kunde tyde paa, at Optagelse i Ashlet vilde virke skadeligt paa hendes Helbredstilstand.

Det bemærkes, at Sagen, efter at Amtet havde ladet For-

holdene undersøge ved Byfogden, under 8de Oktober paa ny kom til Byraadets Erklæring, uden at dette paa Grund af Byfogdens Erklæring fandt Anledning til at ændre sit tidligere Standpunkt, hvorom Raadet underrettede Amtet i Skrivelse af 14de j. M., hvorpaa Amtet under 23de November resolverede, at det efter det oplyste ikke fandt tilstrækkelig Føje til for Tiden at foretage videre i Sagen, hvorhos det, efter den ved Byraadets Erklæring dertil givne Anledning tilføjede, at det var i Overensstemmelse med den af Amtet i flige Sager almindelig fulgte Praksis, at det havde indhentet Oplysninger i Sagen gennem Byfogden.

12/98 — 27. Efter Indstilling af Udvalget for Alderdomsunderstøttelse af 12te d. M. afgjordes der en Del Begæringer om saadan Understøttelse.

(Se Møderne den 1ste og den 29de d. M.)

112/98. Fra Forretningsudvalget for Opførelsen af en Sommerbolig i Jylland for Prins Christian indkom der i forrige Møde følgende Skrivelse af 5te d. M.:

„Idet Forretningsudvalget for Opførelsen af en Sommerbolig for Hs. Igl. Højhed Prins Christian herved bringer det ærede Byraad sin bedste Tak for det af samme foreløbigt givne Tilfagn om Afgivelse uden Bederlag af ca. 10 Tdr. Land i det ommeldte Djemed, jaaledes at disse tages dels af Kirkestoven, dels af den foran liggende Del af Marselisborg Markjord, skal man, efter at det paagældende Areal er blevet Udvalget paavist paa Stedet, tillade sig at htre, at det vilde være af væsentlig Betydning for Tilvejebringelsen af smukke Omgivelser omkring den eventuelle Sommerbolig, om Byraadet vilde udlægge den Strimmel Jord, der kommer til at ligge mellem den nordlige Grænselinie for Sommerboligens Grund og Vejen til Holme, og eventuelt ligeledes en Del af det Vest for Sommerboligens Grund beliggende Areal som Fredskov.

I Forventning om, at de Betingelser, der af Byraadet ere stillede for Afgivelsen af det ommeldte Grundstykke, blive

opfyldte, tillader man sig derfor at anbefale Spørgsmaalet om Udlægningen af de ommeldte Arealer paa den næsnævnte Maade til Byraadets gunstige Overvejelse."

Sagen overgaves i ovennævnte Møde til Erklæring af Udvalget for Marselisborg, fra hvem en Udtalelse nu forelaa i Skrivelse af 12te d. M., som Byraadet tiltraadte.

I Overensstemmelse hermed blev der under 27de d. M. tilskrevet Forretningsudvalget saaledes:

"I Besvarelse af det ærede Udvalgs behagelige Skrivelse af 5te d. M. skal man herved meddele, at Byraadet under den i Skrivelsen udtalte Forudsætning er villigt til at lade den Strimmel Jord, der kommer til at ligge imellem den nordlige Grænselinie for den til en Sommerbolig for Hs. kgl. Højhed Prins Christian bestemte Grund og Vejen til Holme tilplante og udlægge til offentlig Afbenyttelse for Kommunens Beboere, dog saaledes, at Arbejdet i saa Henseende ikke paabegyndes før Forpagtningstidens Udløb i Aaret 1900 — men at man derimod ikke for Tiden har set sig i Stand til at tage Bestemmelse om Tilplantning af det Vest for Sommerboligens Grund beliggende Areal, som det ærede Udvalg ligeledes har ønsket tilplantet for at tilvejebringe smukke Omgivelser omkring den eventuelle Sommerbolig."

^{238/98.} Da Øjemedet med det af Kommunen opførte Rølehus kræver en uafbrudt Drift af den til Afskoling indrettede Maskinvirksomhed i den Tid, Rølehuset benyttes, havde Byraadet under 27de Juni i Henhold til Lov Nr. 48 af 1ste April 1891 § 3 anholdt hos Indenrigsministeriet om Tilladelse til at lade Virksomheden drive ogsaa paa Følkfirkens Helligdage i Sommermaanederne, jfr. Lovens § 5.

Paa Foranledning af en gennem Amtet under 6te j. M. modtagen Kommunikation af en fra Indenrigsministeriet derom udgaaet Skrivelse af 3die j. M. præciserede Byraadet i Skrivelse til Amtet af 15de j. M. sit Ønske nærmere saaledes, at man attraaede Tilladelse til at drive Rølehuset fra Kl. 9 Formiddag til Kl. 12 Nat paa alle Følkfirkens Helligdage fra den

1ste Maj til den 1ste Oktober, hvorhos man tilføiede, at man tillige ønskede Tilladelse til at lade slagte i selve Slagtehuset hver Skærtorsdag til Kl. 9 Formiddag.

I Anledning heraf fremlagdes der og toges til Efterretning en gennem Amtet under 7de d. M. indgaaet Kommunikation af følgende Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 3die j. M.:

„At Ministeriet fra Bestemmelsen i Lov Nr. 48 om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt paa Grundlovsdagen af 1ste April 1891 § 3 har undtaget Driften af de til offentlige Slagtehusse hørende Kølehuse, for saa vidt angaar Tiden fra 1ste Maj til 30te September, samt at Bekendtgørelse herom vil blive optagen i Lovtidenden, det skulde man i Anledning af det med Amtets Skrivelse af 17de j. M. tilbagefulgte Andragende fra Aarhus Byraad tjenstlig melde til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse med Tilføjende, at Sagen, for saa vidt angaar den af Byraadet ansøgte Tilladelse til at lade slagte i Kommunens offentlige Slagtehus hver Skærtorsdag til Kl. 9 Formiddag, herfra er tilstillet Justitsministeriet til Afgørelse.“

Det tilføjes derhos, at der senere gennem Amtet under 21de d. M. modtoges Kommunikation af Skrivelse fra Justitsministeriet af 19de j. M. saalydende:

„I Anledning af det med Hr. Kammerherrens Skrivelse af 17de j. M. til Indenrigsministeriet indsendte og derfra Justitsministeriet til delvis Afgørelse tilstillede Andragende, hvori Aarhus Byraad blandt andet anholder om Tilladelse til at lade slagte i Aarhus Kommunes offentlige Slagtehus hver Skærtorsdag indtil Kl. 9 Formiddag, skal man med Hensyn til denne Del af Andragendet — næst at bemærke, at der ikke findes Hjemmel til at dispensere fra Bestemmelserne i Lov om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage af 7de April 1876 § 8, ifr. § 1 — til behagelig Efterretning melde, at Justitsministeriet ikke antager, at den paagældende Virksomhed efter sin Bestaenhed vil komme i Strid med de nævnte Forrifter.“

279/98. I Anledning af en fra Fabrikant Rasmøse under 9de f. M. fremkommen Klage over de Ulemper, der forarsagedes ham ved Sandflugt fra den under Sløjfning værende Wallensteins Skanse, vedtog man at henholde sig til en gennemt Udvalget for Marselisborg under 12te d. M. fremkommen Erklæring fra Stadsingeniøren af 27de f. M., hvorefter der, saa længe Udgravningen stod paa, ikke med Virkning kunde foretages noget til at bekæmpe disse Ulemper, men at Udgravningsarbejdet skulde blive tilendebragt saa hurtigt som muligt, hvorefter Sandet skulde dækkes med et 6" tykt Lag Jord.

280/98. Fra Politimesteren indkom der i Mødet den 18de f. M. følgende Indstilling:

„Hermed tillader jeg mig at indstille til det ærede Byraad at indgaa med Forslag til Stiftamtet om, at § 67, Stykke 2, i den under 9de Oktober f. A. stadfæstede Politivedtægt for Aarhus Købstad forandres saaledes, at det fremtidig faar følgende Ordlyd:

„Ligeledes skulle alle Butikker og Forretningslokaler, i hvilke der forhandles Spirituosa, Øl eller andre Drikkevarer, holdes lukkede i Tiden fra Kl. 11 Aften til Kl. 5 Morgen, og der maa i dette Tidsrum ingenfomhelst Forhandling fra nævnte Lokaler finde Sted.“

I Øjeblikket er det kun forbudt i det nævnte Tidsrum at sælge bayerisk Øl eller spirituose Drikkevarer. Det har imidlertid vist sig, at en enkelt Forretning her i Byen, som har Lokale lige under et Beboerlokale, der om Aftenen søges meget af Byens løseste og letteste Eksisterer, holder sin Butik aaben til Kl. 2 om Natten (Natten mellem Søndag og Mandag kan der paa Grund af Helligdagsloven først lukkes op Kl. 12) og i stort Omfang sælger Drikkevarer; der sælges officielt kun hvidt Øl, (til en Pris af 20 Øre Halvflasken) Sodavand o. lign., og Politiet søger at forhindre Salg af spirituose Drikkevarer; da Drikkevarerne ikke maa nydes paa Stedet, sælges der, naar det begæres, Proptrækkere à 10 Øre til at trække Glasferne

op med. Det er for en stor Del det samme Publikum, som søger i det oven over Butikken værende Gæstgiveri, der, naar dette lukkes Kl. 11, søger ned i Butikken. For at lægge Politiets Kontrol paa mange Hindringer i Vejen som muligt, rulles Gardinerne nu ned for Vinduerne.

Den hele Trafik giver Anledning til megen Uorden paa forskellig Maade, hvorfor jeg tillader mig at anbefale mit Forslag til hurtigst mulig Fremme, navnlig ogsaa for at forhindre, at andre Forretninger begynde paa samme Fremgangsmaade.

En lignende Bestemmelse som den foreslaaede gælder i Kjøbenhavn."

Forinden Beslutning toges i denne Anledning formentlig Byraadet at burde forhøre, hvilke Anstuelser der raadede indenfor „*Marhus Handelsforening*" og „*Marhus Handelsforening af 1887*" med Hensyn til Politimesterens Forslag, og man vedtog derfor at anmode disse Foreninger om at udtale sig angaaende samme.

I Mødet den 1ste d. M. indkom der dernæst et Andragende af 21de f. M., hvori flere Cigarhandlere anholdt om, at den hidtil værende Luffetid maatte blive bibeholdt for den af dem drevne Forretningsgrens Vedkommende, idet de oplyste, at Forholdene i deres Forretninger ikke var som i den af Politimesteren omtalte, hvis Indehaver nu for Resten senere er død, og som derpaa er ophørt, og at der vilde paaføres dem Tab ved den tilsigtede Skærpelse af Vedtægten.

Ogsaa med Hensyn til dette Andragende vedtog Byraadet at udbede sig ovennævnte Foreningers Tanker meddelte.

I Anledning heraf var der derefter fra „*Marhus Handelsforening af 1887*" modtaget en Skrivelse af 8de d. M. og fra „*Marhus Handelsforening*" en Skrivelse af 12te d. M., hvori det samstemmende udtaltes, at Foreningerne under Forudsætning af, at Politimesteren sår Midler til at forhindre den i hans Skrivelse omhandlede Trafik, ikke have noget imod den af ham foreslaaede Forandring i Vedtægtens § 67, 2det Stykke, dog med den Begrænsning, at Forandringen ikke kom til at omfatte Aftenen før Skærtorsdag, Paaske- og Pinsedag samt Tids-

rummet fra den 15de til den 31te December, da det i disse Aftener kunde være til Ulempe at skulle lukke Butikkerne Kl. 11 Aften.

Efter at Sagen var drøftet paa det saaledes foreliggende Grundlag tiltraadte Byraadet Politimesterens Forslag med de af Handelsforeningerne foreslaaede Endringer.

Det tilføjes, at det saaledes vedtagne Tillæg til Politivedtægten ifølge Bemyndigelse af Justitsministeriet i Skrivelse af 4de Oktober blev stadfæstet af Amtet den 13de j. M., saaledes at det traadte i Kraft den 1ste November 1898.

Denne nye Bestemmelse er optagen i Tillægget til disse Forhandlinger.

^{285/98.} Herværende Købmand J. Chr. Laursen havde under 18de j. M. ført Klage over, at et hos ham den 6te j. M. fra Kommunehospitalet rekvireret Parti paa 100 Pbd. Deme-rarasukker den 13de næst efter var blevet tilbagesendt, og at han derefter den 15de aldeles var bleven affødiget som Hospi-talets Leverandør.

I denne Anledning havde Udvalget for Sygehusene under 10de d. M. oplyst, at det omhandlede Vareparti var blevet kasseret, fordi det ikke svarede til den ved Vicitationen fremlagte Prøve samt, at Leveringen af andre Vareforter var bleven fra-tagen Klageren i Henhold til de paagældende Vicitationskondi-tioner, fordi han, efter flet Kassation, tvende Gange havde nægtet at levere konditionsmæssige Varer.

Denne Meddelelse tog Byraadet til Efterretning i Anled-ning af den fremkomne Klage.

^{313 og 314/98.} Tvende henholdsvis fra „Handels- og Konto-ristsforeningen“ her i Byen og fra „Narhus Handelsforening“ til Erklæring foreliggende Andragender om Statsunderstøttelse til de af disse Foreninger ledede Handelskoler vedtog man, i Betragtning af den Nytte, disse Skoler stifter, at ledsage med Byraadets bedste Anbefaling.

^{315 og 316/98.} Tvende fra Postekspedienterne J. Hansen og G. Hauerbach under 10de d. M. fremkomne Andragender

om at erholde Koncession henholdsvis paa Driften af en Telefonkioft og paa Anlæg og Drift af offentlige Rødtørftshuse i Aarhus, Riis Skov og Marselisborg Skove overgaves til Erklæring af et i den Anledning nedsat af Meyer, H. Jensen og Drum bestaaende Udvalg.

³¹⁷/₉₈. Fra Biskoppen over Aarhus Stift var der indkommet følgende Skrivelse af 12te d. M.:

„Da Aarhus Bys Indbyggertal i de sidste 10 Aar er vokset saa betydeligt, — ifølge „Aarhus Stiftstidende“ forøget siden sidste Aar med 2700 Indb., saa at den samlede Folkemængde for Tiden udgør 42,323, deraf i Sct. Poul's Sogn 10,920, i Frue Sogn 11,087, i Domsognet 20,316, — er det selvfølgelig, at det Spørgsmaal trænger sig frem i Forgrunden, hvorvidt det kan siges, at der under den nu bestaaende Tilstand bliver draget forsvarlig Omforg for alle disse Tusinder i kristelig og sædelig Henseende. Svaret herpaa kan ikke andet end lyde benægtende, og, naar det for Domsognets Vedkommende betænkes, at, — for ikke at tale om andre Gader, — alene Sjællandsgade tæller 2081 Beboere, Skovbejen 1302, Knudrigsgade 813, ialt 4196, er det indlysende, at Ansættelsen af en selvstændig Præst med egen Kirke i den nærmere Fremtid ikke blot er ønskelig, men vil blive en ligesvem Nødvendighed.

Hvad angaar Midlerne til en saadan Præsts Lønning, vilde disse med Lethed kunne skaffes til Beje, naar der en Gang indtræffer Balance ved Domkirkens Præsteembeder; hvad der imidlertid i denne Sammenhæng ligger mig stærkt paa Sinde, er dette, at, da Byens Byggegrunde bliver færre og færre, Kommunen ikke, som i Hovedstaden, skal komme tilkort, men at man i Tide vil være betænkt paa at tilbageholde en passende Grund til en Kirkes Opførelse, hvis Størrelse vel maatte sættes til ca. 3500 à 4000 □=Alen.

Idet jeg nærer det faste Haab, at det ærede Byraad, hvem vor Bys bedst mulige Udvikling ogsaa i aandelig Henseende maa være magtpaaliggende, vil godkende Betimeligheden af denne min Henvendelse og tage den under

velbillig Oberbejelse, skal jeg endnu til Slutning blot til-
lade mig at henlede Opmærksomheden paa den Plads, som
ligger for Enden af Sjællandsgade, og som ved sin Be-
lignenhed vilde egne sig fortrinligt som Byggegrund for
samtligte Beboere af den nordlige Del af Byen."

Toges til Efterretning.

^{318/98}. Fra Udvalget for Vandværket forelaa der følgende
Indstilling af 9de d. M.:

"Ifølge „Regulativ for Benyttelsen af Vand fra Mar-
hus Vandværk" sammes § 4 er det paabudt, at samtlige
Laphaner skulle være selvlukkende.

Kun naar Hanerne anbringes saaledes, at Afløbet fra
dem ej er frit, kan efter Regulativet ikke-selvlukkende Haner
tilstede.

Disse Bestemmelser ere desværre ikke blevne overholdte.

Fra Vandværkets Side var der indtil de sidste Mar-
blevet set igennem Fingre med, at ikke-selvlukkende Haner
ere blevne anbragte, hvor man ifølge Regulativet var be-
rettiget til at forlange selvlukkende Haner.

Ligeledes er Bestemmelsen i Regulativets § 9 (jfr. Til-
læg af $\frac{8}{3}$ 1891) angaaende Hanernes Udsugning ikke tid-
ligere blevet overholdt.

Disse to Omstændigheder have for en stor Del med-
virket til, at Aarhus staar som den By her i Landet, som
har det største Vandforbrug pr. Individ.

Grunden til, at Vandforbruget — trods Befolkningens
stærke Tilvækst — har holdt sig uforandret i de sidste 3
Mar, maa udelukkende søges deri, at der i alle de i disse
Mar opførte Ejendomme er anbragt selvlukkende Haner.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa, at alle de i
ældre Ejendomme opsatte ikke-selvlukkende Haner efterhaanden
erstattes af selvlukkende Haner.

Efter de her i Byen og andre Steder indvundne Er-
faringer kan det da forventes, at der derved vil bevirkes
en saa stor Nedgang i Vandspild, at Udgiften ved den fore-
slaede Foranstaltning vil forrente sig med ca. 20 pCt.

Da Udvalget imidlertid formener, at man ikke kan forlange af Grundejerne, at disse paa egen Bekostning skulle anskaffe nye Haner, foreslaas det, at Vandværket leverer og opsætter de nye Haner, mod at alle de ældre tilfalder Vandværket.

Til Udførelsen af ovennævnte Foranstaltning har Udvalget paa Budgettet for 1899 paa Konto XI 2 c foreslaaet opført et Beløb af 5000 Kr., for hvilket Beløb ca. 2500 nye Haner ville kunne opsættes.

Der findes i alt ca. 10,000 Stkr. ikke-jelblukkende Haner anbragt her i Byen.

Udvalget skal dog kun foreslaa, at ovennævnte Antal Haner ombyttes straks, dels for at indvinde Erfaring, dels for ikke at bebyrde et Aars Budget med alt for store Udgifter."

Denne Indstilling tiltraadtes, i Overensstemmelse med hvilket der gaves Tillægsbevilling paa indeværende Aars Budget for et Beløb af 5000 Kr. til Anskaffelse og Opsættelse af ca. 2500 ny jelblukkende Vandhaner.

Det tilføjes, at denne Sag paa ny foretoges under Budgetbehandlingen for 1899, saaledes at Bevillingen under Udgiftskonto XI 2 c i Forbindelse med Anskaffelse af Vandmaalere overførtes til næste Aar med til sammen 6000 Kr.

^{322/98.} Et fra „Handelsforeningen af 1887“ til Erklæring foreliggende Andragende om Statsstilfud til en af Foreningen oprettet Handelskole vedtog man at ledsage med Byraadets Anbefaling, jaafremt Udvalget for Andragender, hvis Erklæring man besluttede at indhente i Betragtning af, at det er første Gang ovennævnte Forening er fremkommet med et slikt Andragende, efter derom anstillet Undersøgelse finder det egnet til at modtage Byraadets Anbefaling.

^{324/98.} Paa Foranledning af en fra den kongelige Kommissarius ved Anlægget af Aarhus—Hammel Jernbanen derom modtagen Skrivelse af 13de d. M. udmeldte Byraadet i Overensstemmelse med Tryd. af 5te Marts 1845 §§ 5 og 9 Over-

retssagfører C. Rier og Justitsraad, Apotheker Meyer til at tage Del i Forhandlingerne i den Kommission, der vil have dels at besigtige og prøve den udstufne Linie for Jernbanen fra Aarhus til Hammel og dels at foranstalte de rekvirerede Arealer eksproprierede.

Det tilføjes, at da der ved Skrivelse fra den fgl. Kommissarius for Anlægget af den omhandlede Jernbane af 27de d. M. senere modtoges Underretning om, at det første Møde i Kommissionen var berammet til Foretagelse den 15de Oktober, og ingen af de fornævnte Medlemmer paa Grund af andre Forretninger vilde kunne give Møde den Dag, udmeldte Byraadet i sit Møde af 29de Septbr. Murermester A. Thomsen og Tømrermester H. Thorbrøgger til at give Møde ved denne Lejlighed.

Endvidere tilføjes det, at Byraadet senere fra den paa-gældende Besigtigelses- og Ekspropriationskommission modtog et trykt Uddrag af Protokollen over de for Kommissionen den 10de—14de samt den 17de Oktober 1898 førte Forhandlinger, hvilket Uddrag blev forelagt for Raadet i Mødet den 10de November og derpaa igen foretaget i Mødet den 17de s. M., i hvilket sidste Møde Uddraget toges til Efterretning.

Af dette Uddrag anføres her Forhandlingerne i Kommissionens Møde den 17de Oktober, for saa vidt angaar Aarhus Kommune, hvilke i Uddraget ere bestrebne saaledes:

„Forretningen fortsattes derpaa paa Aarhus Kommunes Grund, hvorved tiltraadte de af Aarhus Byraad udmeldte Mænd, Tømrermester Thorbrøgger og Murermester Thomsen.

Der fremlagdes en foreløbig Skitse til den sidste Strækning af Banen og Endestationen ved Aarhus, beliggende langs Mølleaaen paa Matr.-Nr. 7 b af Aarhus Købstads Markjorder. Paa denne Plan var det forudsat, at Udgangen til Banens Hovedbygning og Varehus finder Sted ad de Gadeanlæg, som af Lodsejerne ere projekterede langs Stationens sydlige Grænse, samt at Stationens Godsspor gennem et Spor anlæg ved Stationens Endende sættes i

Forbindelse med den projekterede Statsbanegodststation og derigennem med Aarhus Hovedstation og Havnebanen.

Paa Bevillingshavernes Begne oplyste Fabrikant Jensen, at Ejeren af det paagældende Areal, Enkefru Weis, havde forpligtet sig til at udlægge og anlægge Vej langs den søndre Side af den projekterede Banegaard imod, at Halvdelen af Anlægsudgiften, eksklusive Ekspropriationsgodtgørelse, refunderes af Jernbaneanlægget. Denne Vej bliver, indtil den overgaar til Vedligeholdelse af Kommunen, at vedligeholde af Jernbanen og Ejeren, hver med Halvdelen af Udgiften.

Kommissionen kunde for sit Vedkommende tiltræde det saaledes foreliggende foreløbige Projekt og bestemte endvidere, at der for at skaffe fornøden Afgang til de mellem Banen og Aarhus Mølleaa frastaaene Arealer af Matr.-Nr. 1 a af Marselisborg Hovedgaard og 7 b af Aarhus Røbstad skulde anlægges en Overkørsel ved Banegaardens sydlige Ende i Station 1212, fra hvilken Overkørsel der da bliver at føre en 6 Alen bred Parallelvej langs Stationens højre Side ud til den oven for nævnte Afgangsvvej til Stationen.

Paa Statsbanedriftens Begne mødte Baneingeniør Schlichtkrull, der bemærkede, at Statsbanerne af Hensyn til det paatænkte Anlæg af en Godsbanegaard maatte begære, at Linien for Hammelbanens Hovedspor fra Enden af Stationen (Anlægsstation 1212) til Station 1180 forlægges noget imod Nord, omtrent som antydet paa en af ham for Kommissionen forevist foreløbig Plan til den paatænkte Godsbanegaard for Statsbanen. Endvidere udtalte Baneingeniøren, at det forudsattes, at Hammelbanen ikke foretager nogen Sideudgravning paa den sydlige Side af det Areal, der eksproprieres til selve Banen. Endelig bemærkede han med Hensyn til Spørgsmaalet om Sporforbindelse til Statsbanerne, at der af Hensyn til Forholdene paa Aarhus Hovedstation for Liden ikke kan tages nogen Bestemmelse om en saadan Forbindelse, men at saadant

først kan ske, naar Spørgsmaalet om Anlægget af Godsbanegaarden har fundet sin Afgørelse.

I Anledning af den af Baneingeniøren foreviste foreløbige Plan til den nye Statsgodsbanegaard bemærkede Kommissionen, at det af Hensyn saavel til Udgangen til Hammelbanens Godsstation som til den fremtidige Bebyggelse af de Nordvest for Hammelbanen beliggende Arealer mellem Banen og Aaen maatte anses nødvendigt, at Statsgodsbanegaardens nordvestlige Grænselinie rykkes saa langt tilbage, at der mellem den og Hammelbanegaardens Grænse kunde tilvejebringes en Vej af passende Bredde (mindst 20 Alen) hen til den i Station 1212 bestemte Overførsel."

325/98. Efter en af Formanden derom gjort Meddelelse bemyndigede man ham til at tilskrive Generaldirektøren for Postvæsenet med Meddelelse om, at Byraadet paa visse nærmere Vilkaar og under Forbehold af Indenrigsministeriets Sanction var villig til at afstaa en passende Grund til en ny Kathedralstole, imod at der bygges en Post- og Telegrafbygning paa den gamle Skoles Grund.

Som Følge heraf tilskrev Formanden under 16de Septbr. Generaldirektøren for Postvæsenet saaledes:

„Efter Aftale tillader jeg mig at meddele Hr. Generaldirektøren, at jeg i Gaar har forelagt Byraadet Spørgsmaalet om Byggegrund til en Post- og Telegrafbygning. Byraadet er villigt til at afgive Grund paa Bispetofte ved Siden af den Grund, som er tillagt Statsbibliotheket, til Opførelse af en Latinskolebygning m. m., naar der af Latinskolens nuværende Grund afgives til Kommunen

- 1) Rektorboligen med Have i en Bredde som Bygningen,
- 2) samt til Skoleghdens Udvidelse til 25 Alen ca. 1190 □-Alen.

Latinskolens nuværende Areal, indbefattet Rektorboligen, udgør formentlig omtrent 6877 □-Alen; naar Rektorboligen med Have som anført samt Areal til Skoleghdens Udvidelse gaar bort, antages der at blive tilbage henved 3850 □-Alen til Opførelse af Postbygning, men dette Areal kan

formentlig forøges til 4000 □=Alen ved Regulering af Gangstien langs Skolebakken samt af Fortovet mod Domkirken. For Maalangibelsernes fuldstændige Nøjagtighed tør jeg dog ikke indestaa.

Naar Rectorboligen ønskes, er Grunden bl. a. den, at man har tænkt sig Muligheden af et Magelæg imellem den og Stiftsprovstegaarden, som kunde bruges til en Udvidelse af Raadhuset, hvortil der er stor Trang.

At Byraadets Stilling til Sagen er betinget af Indenrigsministeriets Sanction behøver jeg næppe at omtale."

Mødet den 29de September.

Forinden Forhandlingerne i dette Møde toge deres Begyndelse mindede Formanden om det store Tab, Konge og Land havde lidt ved Hendes Majestæt Dronning Louises Dags Morgen indtrufne Dødsfald.

Raadet sluttede sig til Formandens Udtalelser ved at rejse sig og bemyndigede denne til paa sammes Vegne at affende følgende Telegram til Hans Majestæt Kongen:

„Til

Kongen.

Bernstorff.

Det sørgelige Budskab om Hendes Majestæt Dronning Louises Død har her i Aarhus som alle Vegne vakt den største Deltagelse, og Aarhus Byraad tillader sig allerunderdanigst paa Byens Vegne at bebidne Deres Majestæt sin hjerteligste Medfølelse i det tinge Tab, som Deres Majestæt og Kongehuset samt vort Fædreland lider.

J. Vestergaard."

I Anledning heraf modtoges der fra Hans Majestæt Kongens Kabinetsekretær følgende Telegram af 30te d. M.:

„Borgmester Vestergaard.

Aarhus.

Ifølge allerhøjeste Befaling skal jeg bringe Aarhus Byraad Hans Majestæt Kongens hjerteligste Tak for den i